

KÖZSZOLGÁLATI KÓDEX

A MAGYAR NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
MÉDIASZOLGÁLTATÁS
ALAPDOKUMENTUMA

”

...MIFÉLE
SZER, CSODA,
TALÁLMÁNY
DRÓTOZHATNÁ
EZT A CSEREPEIRE
TÖRT NÉPET
MÉG EGYSZER
ÖSSZE...

NÉMETH
LÁSZLÓ:
A MAGYAR
RÁDIÓ
FELADATAI
(1934)

”

TARTALOM

A KÓDEX RENDELTETÉSE	4
KINEK KÉSZÜL A KÖZSZOLGÁLATI MÉDIASZOLGÁLTATÁS?	5
MIRE VALÓ A KÖZSZOLGÁLATI MÉDIASZOLGÁLTATÁS?	6
A KÖZSZOLGÁLATI MÉDIASZOLGÁLTATÁS ALAPVETŐ SAJÁTOSSÁGAI	9
A KÖZSZOLGÁLATI MÉDIASZOLGÁLTATÁS CÉLJAI	11
A KÖZSZOLGÁLATI MÉDIASZOLGÁLTATÁS ALAPVETŐ ELVEI	13
A KÖZSZOLGÁLATI MÉDIAVAGYON ÉS A KÖZSZOLGÁLATI MÉDIASZOLGÁLTATÓK ARCHÍVUMA	27
A KÓDEX ELFOGADÁSA ÉS MÓDOSÍTÁSA	28
A KÖZSZOLGÁLATI TESTÜLET	29
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	31

A KÓDEX RENDELTETÉSE

A Kódex a közszolgálati médiaszolgáltatásra vonatkozó alapvető elveket és a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvényben (Mttv.) meghatározott közszolgálati célok pontosítását tartalmazza. A Kódex alapvető rendeltetése, hogy a közszolgálati médiaszolgáltatók számára iránymutatást adjon a törvény keretei között a közszolgálati médiaszolgáltatás megfelelő működési elveire vonatkozóan.

A Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) szorosan együttműködik a közszolgálati médiaszolgáltatókkal a megfelelő működés és a törvényben, valamint e Kódexben meghatározott célok elérése érdekében.

A közszolgálati médiaszolgáltatás lényege nem sűrítendő össze egy néhány soros definícióba, hanem elsősorban céljai meghatározása felől lehet megközelíteni annak tartalmát. Nem egy találonak tűnő – valójában minden elemében további meghatározásra szoruló – néhány soros meghatározás, hanem a pontos célok felvázolása vihet közelebb a közszolgálati média szerepének megértéséhez.

A Kódex nem jogforrás, így konkrét, betartatható kötelezettségeket nem tartalmaz. A Kódex alapvető elveket foglal magában, amelyek érvényesülését a Közszolgálati Testület felügyeli az Mttv.-ben meghatározott jogkörökkel felruházva, és a törvény által számára biztosított eszközöket alkalmazhatja a közszolgálati médiaszolgáltatók működésének megfelelőségét ellenőrző tevékenysége során.

A Kódex tehát egyfajta iránymutatás, zsinórmérték a közszolgálati médiával szemben támasztott elvárások tekintetében, amely az Mttv. vonatkozó rendelkezéseinek a tartalmát értelmezi.

KINEK KÉSZÜL A KÖZSZOLGÁLATI MÉDIASZOLGÁLTATÁS?

Az európai országokban a médiára vonatkozó modern jogszabályok külön figyelmet fordítanak a társadalom tagjainak média iránti igényeire és elvárásaira. Az ezekhez illeszkedő szabályozás egyaránt nagy hangsúlyt fektet az *állampolgár* és a *fogyasztó* érdekeire, támaszkodva a két kifejezés eredeti és szimbolikus jelentésére is. A „fogyasztó” mint fogalom a médiában elsősorban a kikapcsolódást és a szórakozást keresőket jelöli, az „állampolgár” kifejezés viszont azokra a közéleti érdeklődésű és a közéletben részt venni kívánó olvasókra, nézőkre vagy hallgatókra utal, akik a médiát tekintik az információk sokaságában való eligazodás megbízható forrásának. A fogyasztó érdekeit szolgálja a médiát kiszolgáló technika folyamatos fejlődése, a média szolgáltatásaihoz való hozzáférés alacsony költsége, a minőségi szórakozást szolgáló műsorok széles választéka. Az állampolgár számára fő igényként jelenik meg a megfelelő tájékoztatás, a kulturális igényeket és érdeklődést kiszolgáló, kielégítő programok sora, a közösséget érintő kérdések megismerése és az ehhez kapcsolódó vitákban való részvétel lehetősége.

A két eltérő megközelítés ábrázolása természetesen erőteljesen leegyszerűsített, hiszen a valóságban – médiahasználati szokásainkat tekintve – legtöbbször egyszerre fogyasztók és állampolgárok is vagyunk. A közszolgálati média sem kívánhat kevesebbet annál, mint hogy a lehető legtöbb embert szólítsa meg, és nyújtson számukra vonzó tartalmakat. Ugyanakkor a közszolgálati média nem szállhat be korlátozás nélkül az üzleti vállalkozásként működő kereskedelmi médiaszolgáltatók versenyébe. A közszolgálati médiában előállított vagy általa megrendelt tartalmakban valamennyi közszolgálati médiatevékenységben a minőségnek kell hogy meghatározó szerepe legyen. A minőség nem kizáró előfeltétele és nem is ellentéte a szórakoztatásnak, tehát a szórakoztató tartalmak megjelenése a közszolgálati médiában nem eleve kizárt, és nem várható el a közszolgáltatótól az, hogy kizárólag valamiféle feltételezett „elit” számára gyártson műsorokat. Feladata ennél jóval összetettebb: népszerű és minőségi tartalmakat kell előállítania.

Van, aki azzal érvel a közszolgálati médiaszolgáltatás fenntartása ellen, hogy az valójában demokráciaellenes és paternalista, mert „felülről” – azaz a jogszabályok és a finanszírozási rendszer biztosításán át közvetve az államon keresztül – kívánja megmondani az embereknek, mi az, ami hasznukra válik, holott ők a lehető legegyszerűbb és legdemokratikusabb módon, a távkapcsoló gombjainak megnyomásával tudnak szavazni arról, mit szeretnének nézni vagy hallgatni. A nézettséget vagy hallgatottságot egyedüli szempontként érvényesítve a közszolgálati médiaszolgáltatás fogalmának meghatározása is egyszerű lehetne, hiszen a sokak által nézett vagy hallgatott műsorok közvetítését lehetne annak nevezni.

A közszolgálati szolgáltatás több és más, mint piaci alapon végzett médiaszolgáltatás. A közszolgálati média számára a reklámidő minél nagyobb hasznot eredményező értékesítése nem a legfőbb prioritás, és a műsortartalom sem a lehető legmagasabb nézettség vagy hallgatottság szolgálatában áll. A széles körben elérhető tartalmak *menyisége* ugyan ugrásszerűen nőtt az elmúlt években, de ez nem járt együtt a *választék* növekedésével. A megszólítottak számának mindenáron való növelése a lehetséges nézők vagy hallgatók erős szelekcióját eredményezi (például a hirdetőknél fontos vásárlóerő alapján), és szükségszerűen jelentős társadalmi csoportokat zár ki a megszólítottak köréből.

A bevételmaximalizálás céljának elsődlegessége miatt a szabad médiapiac önmagától nem végzi el maradéktalanul a médiától joggal megkövetelt demokratikus tájékoztatás feladatát. Azokat az igényeket és elvárásokat, amelyek a közösségek részéről felmerülnek vagy felmerülhetnek, ám a szabad médiapiac céljaival nem összeegyeztethetők, szintén nem elégítik ki, hiszen nem szolgálják, vagy éppen gátolják a bevételek növelését. A közszolgálati médiaszolgáltatás létét tehát a fogyasztói választás szélesebb lehetőségeinek biztosítása is indokolja.

A közszolgálati médiának nem lehet célja, hogy elsősorban a társadalom egy szűk szegmensének vagy kisebb csoportjainak szolgáltasson, azaz kizárólag a kereskedelmi médiaszolgáltatók által meg nem szólítottakra fókuszáljon. A közszolgálati médiaszolgáltatás sokszínűségét szolgálja, ha nem irányul kizárólag a kisebbségi igények kielégítésére, és nem szorítja azt háttérbe sem, azaz ha a kisebbség és a többség igényeit egyaránt tekintetbe veszi a műsor-folyam összeállítása során. Ha – ezzel ellentétben – kizárólag a különböző nemzeti, etnikai, vallási kisebbségek, egyes társadalmi csoportok számára készülnek a műsorszámok, az szükségszerűen a közszolgálati média perifériára szorulását eredményezi. A közszolgálati média a kisebbség és a többség igényeit egyszerre szolgálja úgy, hogy a teljes társadalom számára fontos feladatot lát el, és így meghatározó érték közvetítő szerepet tölt be.

MIRE VALÓ A KÖZSZOLGÁLATI MÉDIASZOLGÁLTATÁS?

1. A közösség vitáinak lefolytatása

A tömegdemokrácia szükségszerűen képviselői jellegű, de alapvető kérdésekben – választások, népszavazások – a döntések közvetlenül a társadalom tagjai által születnek meg. A demokratikus berendezkedésből eredően az egyes állampolgárok folyamatosan alakíthatják a közéletet, nyomást gyakorolhatnak képviselőikre, s különböző szervezetek útján maguk is részt kérhetnek és vehetnek egyes kérdések eldöntésében. A közélet nem korlátozódik az országos kérdésekre, a részérdekek és helyi problémák esetében az állampolgárnak is nagyobb lehetősége nyílik a politikai szféra befolyásolására. Ez a kívánatos eredmény nem érhető el szabályozott és jól működő társadalmi nyilvánosság és a média által nyújtott megfelelő tájékoztatás nélkül. A média azon elsődleges fórum, amely lehetőséget ad az egyes vélemények ütköztetésére, az eredeti forrásból nyerhető információk megismerésére és az olyan önálló, elegendő és megalapozott ismeretre támaszkodó véleményformálásra, amelynek segítségével a politikában és a civil közösségekben egyaránt átgondolt döntések szülehetnek. A média e demokratikus feladata nem kizárólag a közszolgálati médiaszolgáltatókra terhel kötelezettséget, de a közszolgálati média szerepe mégis kiemelkedő, hiszen számára a pontos, pártatlan, alapos, gyors és széles körű tájékoztatás alapvető követelmény.

A véleménynyilvánítási szabadság mindenkit egyenlően illet meg, ám a szabadság gyakorlása során elérhető társadalmi hatás és a nyilvánított gondolat másokhoz való eljutása erősen függ az egyén képességeitől és számos más körülménytől, így például a véleményt formáló anyagi ráfordításaitól is. A médián kívüli véleményformálás folyamatába állami, elsősorban jogi eszközökkel beavatkozni nem, illetve csak rendkívül indokolt esetben lehet (a mások jogait vagy szabadságát sértő megnyilvánulások megengedett korlátozásával).

A médián keresztül közlésekben, a sajtószabadság gyakorlása során egyértelműen meg kell jelennie a közérdek szempontjainak, hiszen a médián kívül nem áll rendelkezésre hasonló erejű alternatív megoldás a szükséges demokratikus tájékoztatás és a közösségi viták lefolytatásának biztosítására. A modern média ma a tömegtársadalmak olyan „agorája”, a vélemények olyan piactere, ahol az eltérő gondolatok egymással találkozni tudnak. A sajtószabadság gyakorlásának biztosítása ugyanakkor nem jelenti azt, hogy minden egyes személynek hozzáférési jogosultsága van a médiához, hiszen nem az egyén, hanem az egyes nézetek, gondolatok számára kell a hozzáférés lehetőségét biztosítani, mindenekelőtt a közszolgálati médiaszolgáltatásban. A hozzáférés joga a *nézetekre* és a *gondolatokra vonatkozik*, a tájékozódás joga viszont a közösséget, azaz a médiát használó *közönség egészét* illeti meg, azokat, akik e joguknál fogva követelhetik – a sajtószabadsághoz hasonló erejű jogként – a megfelelő tájékoztatást és az egyes véleményekhez való egyenlő, azonos feltételekhez kötött hozzájutást.

2. Kulturális felelősség

A kultúra és a média egymástól elválaszthatatlan, jóllehet olykor ellentmondásos kapcsolatban áll. Ma a modern tömegmédiá minden korábbinál szélesebb körhöz képes eljuttatni a kultúra „termékeit”, így biztosítva azok megőrzését és további gyarapítását. A médiapiac legtöbb szereplője nem tekinti feladatának a kiemelkedő színvonalat képviselő kulturális termékek közvetítését, bemutatását. A kulturális termékek közvetítése gyakran ellentmond a piaci „törvényeknek”, a sokak által igényelt, a szórakoztatást a minőség elé helyező tartalmakkal a tömegmédiá pedig maga is aktívan teremti, formálja az új „kulturális” környezetet.

A média tömegessé válásának újabb fordulatát hozta az a néhány évtizede kezdődött folyamat, amely egy univerzális médiapiac kialakulását eredményezte. A jövő legpesszimistább forgatókönyve szerint az univerzális médiapiac működése hosszú távon a kisebb nemzeti kultúrák teljes felszívódásához vezethet. Ez a forgatókönyv a kultúrák eltűnésének veszélyét feltehetően eltúlozza, hiszen a nemzeti kultúra megtartásában a médiának nincs, s remélhetőleg nem is lesz kizárólagos szerepe. Az univerzális médiapiac segíthet is a nemzeti kultúra megőrzésében, többek között az interneten közzétett, korábban csak nehezen hozzáférhető tartalmak segítségével. Az új, a médián keresztül a közönséghez elérő univerzális kultúra a nemzetek feletti, közös identitás kialakításához is tevékenyen hozzájárulhat; jóllehet meghatározó kérdés, hogy az a közös identitás milyen elemekből épül fel.

A nemzeti kultúra „termékei” s alkotói nem képesek az univerzális médiapiacon szereplő más termékek gyártóival versenyezni, az állam segítsége és támogató eszközei nélkül kiszorulnának a médiából. Az állam fontos feladatai közé tartozik a nemzeti kultúra megőrzése, és ez a média területén a közszolgálati médiaszolgáltatás fenntartásával segíthető elő. A médiaszabályozásról alkotott európai felfogás a nemzeti kultúra megóvása érdekében egyértelműen méltányolhatónak tartja az állami beavatkozást, tehát a közszolgálati médiaszolgáltatások fenntartását. Jean Monnet és Konrad Adenauer, az európai integráció szülőatyjainak gondolata szerint Európa elsősorban „lelki és kulturális közösség”; ez a gondolat az egész integrációs törekvés szellemi alapjának számított.

A semlegesség alkotmányjogi elve értelmében az állam nem választhat a létező világnézetek és értékfelfogások között, azokat egyenrangúnak kell tekintenie. A semlegesség elve addig és csak addig tartható, amíg mindenki számára biztosított az egyes felfogások és nézetek közötti szabad választás. Az állam nem kényszeríthet senkit világnézeti és értékfelfogásra vonatkozó döntésre, jóllehet a teljes függetlenség soha nem érvényesül, így a semlegesség és a teljes közömbösség sem jellemezheti.

Az egyén nem vákuumba születik. Az őt körülvevő kulturális közeg biztosítja számára az értékválasztás lehetőségét, az államnak pedig kiemelt szerepe, hogy a különböző alternatívák választását lehetővé tegye, és azok közül is kiemelten azt, amelyik a kizárólag vagy elsősorban saját polgáira jellemző értékeket vonultatja fel – nevezetesen a nemzeti és a kisebbségi kultúrát –, az egyéb választási lehetőségekhez képest hangsúlyosabban támogassa. A „kultúra” fogalma a média vonatkozásában (is) meglehetősen tág: éppen úgy magában foglalja például a magyar áruk védelmét, mint az egyes zenei műfajok vagy a hagyományos kulturális örökség védelmének érdekét. Ha a kiművelt és autonóm „emberfőkről”, azok közösségeiről valamiféle félreértelmezett szabadságeszmény nevében lemondunk, a szabad, demokratikus jogállamról, tágabb értelemben pedig saját hagyományainkról, egyúttal jövőnkéről mondunk le. Ennek megfelelően az állam értékválasztása alapján működik ma – közpénzek felhasználásával, de szervezetileg az államtól elválasztva – közzszolgálati médiaszolgáltatás.

3. A közösségi kohézió és integráció elősegítése

A közzszolgálati médiaszolgáltatásnak jelentős szerepet kell vállalnia a közösségi kohézió és a társadalmi integráció megteremtésében. A cél nem lehet kizárólag az egyes társadalmi kisebbségek vagy éppen egy szűk „értelmiségi elit” igényeinek a kiszolgálása, mert ez eleve kizárná a nagy többséget azon szolgáltatások élvezetéből, amelyeket a profitorientált média nem nyújt számukra, egyben némi felmentést is adna a közzszolgálat számára a többség általi elszámoltathatóság alól. A közzszolgálati médiának népszerűnek, fogyaszthatónak kell lennie, különben, ha kizárólag a kereskedelmi adók által teljesítetlen igényekre fókuszál, nem tehet eleget közösségi feladatainak.

A médiának identitásteremtő szerepe van. A közösségben élő ember lényétől elválaszthatatlan az identitása, egyénisége, illetve a különféle, kisebb-nagyobb közösségekben való szerepvállalása. A média segíthet felismerni a bennünk meglévő, esetleg „szunnyadó” identitást, és képes aktívan formálni önképünket; a modern korban a média az egyik leghatékonyabb eszköz a közösségi identitások kialakítására vagy a már létezők megerősítésére is.

Az európai társadalmak és jogrendszerek felfogásában mindig is meghatározó volt a közösségek szerepe, ezen belül pedig elsősorban a nemzetnek mint önmagában is elismert értéknek a tisztelete. A nemzeti lét, a nemzethez tartozás már önmagában is érték. Sok különböző tényező hatására – amelyek közül a kultúra területén talán a legfontosabb a tömegmédiá elterjedése és az amerikai média-, film- és zeneipar térhódítása – a 20. században a nemzeti önazonosságot gyengíteni képes folyamatok indultak el. A közzszolgálati média oly módon ellensúlyozhatja e folyamatot, és erősítheti a közösségi összetartozást, hogy olyan műsorokat készít, amelyek potenciálisan az egész közösséghez, nemzethez szólnak, és amelyek kifejezik tagjai együvé tartozását. Ez a „szimbolikus médiaszolgáltatás” minden nemzeti közösség alapvető érdeke, hiszen egy társadalom csak akkor működhet jól, ha az adott közösség tagjai együttműködnek egymással. Ennek előfeltétele a közös kulturális alapok megléte, és ennek megteremtésében kell segédkeznie a közzszolgálati médiaszolgáltatásnak.

Magyarországon, ahol az elmúlt évszázadban többször is megszakadt a társadalmi fejlődés folyamatossága, a nemzeti kultúra kincseinek feltárása, továbbörökítése, gazdagítása olyan közös feladat, amelynek megvalósításában a közzszolgálati médiának kulcsszerepet kell betöltenie. Mára a kultúra fogalma és megjelenési formái is megváltoztak, így a közzszolgálati média orientáló és kultúráteremtő szerepe egyre fontosabb.

Megállapítható, hogy a kultúra korábbi fogalma, megjelenési formái a szabad, mediatisált világban alaposan átalakultak. A társadalom tagjai közötti kulturális kötődés az általánosan elismert, bevett kulturális kánonok elenyészésével meglazult. A kánonok elhalványodásában örömteli fejleményt is üdvözölhetünk, elvégre szabadság csak a választás lehetősége mellett létezhet; ma mindenki maga választhatja ki az általa értékesnek gondolt tartalmakat. Az értékválasztás folyamatában azonban a közszolgálati médiának orientáló szerepet kell betöltenie, megtalálva a kor szelleméhez, technikai fejlettségéhez, társadalmi állapotaihoz illő azon formákat, amelyekben tovább éltethetők a múltban felhalmozott értékek. Ha azt mondjuk, hogy a kultúra korábbi fogalma átértelmezésre szorul, azzal azt is mondjuk, hogy ez a közszolgálati média, korunk egyik fő kultúrateremtőjének egyik fontos feladata. A média arra is képes lehet, hogy a társadalom vagy egyes társadalmi csoportok számára példaképeket állítson, arra alkalmas személyeket mutasson be, olyanokat, akik valós és értékes teljesítményt tudnak felmutatni, amellyel a közösséget, a társadalmat gazdagítják. A közmédia ezekkel az eszközökkel képes lehet hozzájárulni nem csupán a közösségi kohézió és integráció, hanem a társadalmi reprodukció céljának eléréséhez is, azaz részt vehet a felhalmozott közösségi értékek újraterejtésében, megújításában.

A közszolgálati média szolgáltatási céljait csak az univerzálisan hozzáférhető, könnyen elérhető technikai eszközökön keresztül valósíthatja meg. Az új információforrások, ilyen az internet és a specializált (tematikus) televíziós médiaszolgáltatás, lehetővé teszik, hogy a tömegmédia által korábban figyelmen kívül hagyott kisebbségi igények is kielégüljenek, az általános, mindenki számára lehetséges hozzáférés még várat magára. Mivel ezek a fontos, ám a közösség egészéhez vagy nagyobb részéhez még szólni nem képes fórumok a közösségi kohéziót csak korlátozottan erősítik, a közszolgálati médiaszolgáltatásra változatlanul sok és sokféle olyan feladat hárul, amelyet a minőségen kívül a társadalom szélesebb köréhez való eljutásnak is jellemeznie kell, hiszen csak így képes megfelelő határfokkal ellátni a szerepét. A közszolgálati médiának magának is használnia kell az új technikai lehetőségeket, megteremtve a közszolgálatosság új műfajait, lehetőséget nyújtva az újabb és újabb generációknak a közszolgálati média elérésére és annak céljaival való azonosulásra.

A KÖZZSZOLGÁLATI MÉDIASZOLGÁLTATÁS ALAPVETŐ SAJÁTÓSSÁGAI

1. A közszolgálati médiaszolgáltatás a *társadalmi nyilvánosság működésének elősegítése* a hagyományos és új, elektronikus hírközlő eszközök segítségével oly módon, hogy az a nemzet és a társadalom egészének, és azon belül minden rétegének és csoportjának az érdekét szolgálja, a nyilvánosság működését a nemzet, a társadalom hagyományainak, értékeinek szempontjai szerint pozitívan befolyásolja. A közszolgálati médiaszolgáltatás a köz akaratából, a köz szolgálatában működik, a köz által biztosított forrásokból, és a törvényben meghatározott rend szerint a köznek tartozik elszámolással.

2. A *közzszolgálati médiaszolgáltatás az államtól és a gazdasági szereplőktől függetlenül működik*. Az állami és önkormányzati szervek, állami vagy önkormányzati érdekeltségű gazdasági társaságok a közszolgálati média tartalmát nem befolyásolhatják. Nem gyakorolhatnak nyomást a közszolgálati média munkatársaira, vezetőire, nem befolyásolhatják annak működését sem. Mindez ugyanúgy vonatkozik az államtól független gazdasági és politikai, közéleti szervezetekre, szereplőkre is, ide nem értve természetesen az Mttv. által lehetővé tett kereskedelmi közlemények

közzétételéhez kapcsolódó együttműködést. Utóbbiaknál is tartózkodni kell azonban a műsorfolyam és az egyes műsorszámok tartalmának közvetett befolyásolásától. Nem szabható kereskedelmi közlemény közzététele megrendelésének feltételéül bármely, a tartalmat befolyásoló kérés teljesítése.

3. *A közszolgálati médiaszolgáltató vezetői és a tevékenységében részt vevők – a jogszabályok nyújtotta keretek között – szakmai autonómiát élveznek.* Az előző pontban meghatározott függetlenség a szakmai függetlenségre, önállóságra is kiterjed, amelynek kizárólag a jogszabályok, e Kódex előírásai, illetve a belső szabályzatok, megállapodások jelenthetik megengedett korlátját. Ugyanakkor a szakmai autonómia együtt kell hogy járjon a szakmai tisztességgel és az etikai megalapozottságú munkavégzéssel; e normákat a közszolgálati médiaszolgáltatók saját belső szabályzataikban fektetik le.

4. *A közszolgálati médiaszolgáltatás rendszere biztosítja a médiaszolgáltatók és vezetőik elszámoltathatóságát és a társadalmi felügyelet megvalósulását.* A közszolgálati médiaszolgáltatás elsősorban a magyar társadalom, az egyes társadalmi csoportok és a magyar nemzet közös érdekeinek előmozdításáért működik, ennek megfelelően felelős a társadalomnak, illetve a nemzetnek. Az ebbéli felelősségének felügyeletére vonatkozó szabályokat az Mttv. állapítja meg. A társadalmi felügyelet elsődleges fóruma a Közszolgálati Testület, amelynek e feladata ellátása során a teljes társadalmat, illetve nemzetet is reprezentálnia kell. Ezen túlmenően a közszolgálati médiaszolgáltatók tulajdonosaként működő Közszolgálati Közalapítvány is jelentős szerepet játszik a felügyelet során.

Az Mttv. kínálta lehetőségeken kívül minden érdekelt jogosult véleményt nyilvánítani a közszolgálati médiaszolgáltatással kapcsolatban, javaslatokat megfogalmazni a közmédiarendszer bármely szereplőjének vagy a Közszolgálati Testületnek, illetve – jogsértés gyanúja esetén – jogosult panaszt tenni a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsánál.

5. *A közszolgálati médiaszolgáltatás működésének biztosítása a Magyarországon élők közös áldozatvállalásával, állami finanszírozás mellett történik.* A közszolgálati média állami támogatás felhasználásával működik, amely támogatással köteles megfelelően gazdálkodni, és segítségével köteles eleget tenni a törvény által rá ruházott feladatoknak. Az állami támogatás biztosítja azt, hogy a közszolgálati médiaszolgáltatók számára nem elsődleges cél a média piacán zajló versenyben való megmérettetés; a közszolgálati média nem kívánja mindenáron megelőzni a piaci versenyben a médiapiac más szereplőit. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy – feladatai teljesítése mellett – nem kíván minél népszerűbb és sokak által figyelemmel követett lenni; céljait e szempont nélkül nem is érhetné el. Ennek megfelelően a közmédiarendszer szereplőinek – az Mttv. által meghatározottak szerint – piaci bevételei is lehetnek, amelyeket szintén törvényes céljaik elérésére kell fordítani. Törekedniük kell az állami támogatáson túl más, alternatív források bevonására is, illetve a médiapiac más szereplőinek befizetéseiből is származik, származhat bevételeik.

A közszolgálati médiaszolgáltatónak az üzleti terve által biztosított keretek között, szigorú és racionális gazdálkodást folytatva, de a közszolgálati cél megvalósulását szem előtt tartva kell gazdálkodnia. Működésében minimalizálnia kell a működésre fordított összegeket, és a lehető legtöbbet a tartalomszolgáltatásra kell fordítania.

6. *A közszolgálati médiaszolgáltatás tevékenysége nem irányulhat elsősorban nyereségszerzésre.* Az előző pontban foglaltaknak megfelelően a piaci versenyben elért helyezés nem meghatározó szempont a közszolgálati médiaszolgáltatók, illetve a közmédiarendszer számára. A piacról származó bevételeik kizárólag a közszolgálati célok elérésére használhatók fel. A közszolgálati média nem nyereségorientált vállalkozás, a közérdeket szolgálja olyan műfajú műsorszámok révén is, amelyek az irratlan piaci szabályok szerint nem tudnak hozzájárulni a nyereség képződéséhez.

7. *A közszolgálati médiaszolgáltatásban olyan szakmai műhelyeknek kell működniük, amelyek elsődlegesen képesek*

a közszolgálati célok elérését szolgáló műsorszámok színvonalas gyártására, előkészítésére. Ehhez elengedhetetlen a szakmai utánpótlás képzése, kinevelése, a meglévő munkatársak továbbképzése, számukra kiszámítható munkafeltételek és előmenetel biztosítása.

A KÖZSZOLGÁLATI MÉDIASZOLGÁLTATÁS CÉLJAI

A közszolgálati médiaszolgáltatók feladata a közszolgálati médiaszolgáltatásnak az Mttv. 83. §-ában meghatározott céljai megvalósítása. E feladatuknak a közszolgálati médiaszolgáltatók együttesen, tevékenységüket egymással – lehetőség szerint és autonómiájuk megőrzése mellett – összehangolva tesznek eleget.

A közszolgálati médiaszolgáltatás céljai:

- a) a társadalmi és kulturális értelemben átfogó médiaszolgáltatás nyújtása, amely a lehető legtöbb társadalmi réteghöz és kulturálisan elkülönülő csoporthoz, illetve egyénhez kíván szólni, ugyanakkor lehetőséget teremt valamennyi társadalmi rétegnek vagy kulturálisan elkülönülő csoportnak az országos nyilvánosságban való megjelenésre, mindent úgy, hogy segítse az egyes csoportok, rétegek közti közeledést, megértést, az integrálódást,
- b) kiegyensúlyozott, pontos, alapos, tárgyilagos, sokoldalú, időszerű, megbízható és felelős hírszolgáltatás, valamint tájékoztatás,
- c) a nemzeti, a közösségi, a vallási, az európai identitás, a kultúra és a magyar nyelv ápolása, gazdagítása, a történelmi ismeretek hiteles terjesztése,
- d) a nemzeti összetartozás és a társadalmi integráció elősegítése, illetve megerősítése, valamint a házasság intézményének és a család értékének tiszteletben tartása és támogatása,
- e) az alkotmányos jogoknak, az alkotmányos rend alapértékeinek és a demokratikus társadalmi rend szabályainak megismertetése, támogatása,
- f) nemzeti és etnikai kisebbségek, vallási közösségek, valamint egyéb közösségek médiával szemben támasztott igényeinek kielégítése, kultúrájának bemutatása, a nemzeti és etnikai kisebbségek anyanyelvének ápolása,
- g) az életkoruk, testi, szellemi vagy lelki állapotuk, társadalmi körülményeik következtében súlyosan hátrányos helyzetben lévő csoportoknak, valamint a fogyatékkal élőknek a médiaszolgáltatásokkal szemben támasztott sajátos igényeinek kielégítése, tekintettel a közszolgálati médiaszolgáltatáshoz való egyenlő hozzáférés jogára,
- h) a határon túli magyarság kulturális igényeinek szolgálata, nemzeti önazonosságuk és anyanyelvük megőrzésének elősegítése, az anyaországgal való szellemi kapcsolattartásuk lehetővé tétele,
- i) a kiskorúak testi, lelki és erkölcsi, kulturális fejlődését, érdeklődését szolgáló, ismereteit gazdagító műsorszámok, valamint a gyermekvédelem céljait szolgáló ismeretterjesztő, felvilágosító műsorszámok készítése és közzététele,
- j) oktatási és ismeretterjesztő feladatok ellátása, új tudományos eredmények bemutatása,
- k) az egészséges életmódot, a környezetvédelmet, a természet- és tájvédelmet, a közbiztonságot, a közlekedésbiztonságot elősegítő ismeretek terjesztése,

- l) Magyarország, illetve a Kárpát-medence különböző területeinek társadalmi, gazdasági, kulturális életét megjelenítő műsorszámok bemutatása,
- m) Magyarország és a magyar kultúra, illetve a Magyarországon élő nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrájának bemutatása Európa és a világ számára,
- n) az egyes eltérő vélemények ismertetése, a közösség ügyeivel kapcsolatos viták lefolytatása, a megbízható tájékoztatáson alapuló, szabad véleményalkotáshoz való hozzájárulás,
- o) sokszínű, gazdag választékú, többféle értékrendet bemutató műsorok közzététele; a közszolgálati médiaszolgáltatónak törekednie kell arra, hogy az adott témához kapcsolódóan bemutassa a lehetséges, többféle értékrend alapján való megközelítést, értékelést,
- p) színvonalas szórakoztatás, nagy érdeklődést kiváltó műsorszámok bemutatása; a közszolgálati médiaszolgáltató feladata a szórakoztató műsorokban is az igényesség fenntartása, a műfaji hagyományok ápolása és továbbadása, új irányok és formák keresésének és a szakmai-művészi megújulásnak az elősegítése,
- q) a műsorfolyam minden elemében minőségi műsorkészítés megvalósulása, ennek érdekében szakmájában magasan képzett, gyakorlott, igényes szakembergárda foglalkoztatása, a szakmai tapasztalatok megőrzése és továbbadása, a szakmai képzésben való részvétel, a műhelymunka, szakmai tapasztalatcsere és viták lehetőségének megteremtése és kezdeményezése minden szakterületen,
- r) értékek létrehozása a kultúra (irodalmi, zenei, filmes, képzőművészeti alkotások, színházi, tánc- vagy népművészeti produkciók) és a sport lehető legtöbb területén, saját kezdeményezésekkel, alkotók felkérésével és ösztönzésével, alkotások megvalósításában való közreműködéssel, külső – magyarországi, illetve Kárpát-medencei – műhelyek munkájának támogatásával; a közszolgálati médiaszolgáltatók műhelyei kezdeményezően részt vesznek a kulturális, tudományos közélet eseményeinek közvetítésében, szervezésében, bemutatásában,
- s) a médiapiaci versenyben való ésszerű és indokolt részvétel,
- t) az ország lakosságát érintő társadalmi és gazdasági folyamatok bemutatása, a problémák megoldását, az állampolgári jogok és kötelezettségek gyakorlását elősegítő szabályozók és gyakorlati tudnivalók megismertetése,
- u) az Országgyűlés, a kormányzati és önkormányzati szervek, az egyházak, a pártok, az érdekképviselések, társadalmi szervezetek és állampolgári közösségek tevékenységének bemutatása, működésük nyilvánosságának biztosítása,
- v) a társadalom számára kiemelten nagy jelentőséggel bíró események bemutatása, illetőleg az azokról való tájékoztatás.

A közszolgálati médiaszolgáltatás törekszik:

- a) a médiaszakmai innovációra, a szakmai színvonal folyamatos emelésére, a magas etikai mérce alkalmazására a médiaszolgáltatásban,
- b) az új technológiák és műsorterjesztési módok bátor alkalmazására, kiemelt szerep vállalására az új digitális és internetes médiaszolgáltatások feltérképezésében és közérdeket szolgáló kihasználásában,
- c) a tudatos médiahasználathoz szükséges ismeretek és képességek megszerzésének elősegítésére és fejlesztésére műsorszámainak segítségével, illetve a médiaszolgáltatáson kívüli egyéb tevékenységek által,
- d) a magyar filmművészet támogatására, új magyar filmalkotások létrehozására és bemutatására,
- e) a magyar zenei élet támogatására, a feltörekvő kortárs komoly- és könnyűzenei alkotások bemutatására;
- f) a jelenkori magyar kultúra és közélet, a társadalom állapotának dokumentálására, jövőbeni elérhetővé tételére;
- g) a közérdek szolgálatára a médiaszolgáltatáson kívüli egyéb tevékenységek által, mint például a könyv- és hanghordozó-kiadás vagy a színházi események, hangversenyek szervezésében való tevékeny részvétel.

A KÖZSZOLGÁLATI MÉDIASZOLGÁLTATÁS ALAPVETŐ ELVEI

A) A közszolgálati médiaszolgáltatás törvényi céljai elérésének eszközei, módja

A közszolgálati médiaszolgáltatások a társadalom megkülönböztetett hatású információtermelő és továbbító eszközei. Ezen szerepüknél fogva fontos közfeladatot látnak el, bemutatják és értelmezik a múlt és a jelen egész társadalmat érintő folyamatait, a személyek, egyes csoportok, helyi közösségek, társadalmi rétegek jellegzetességeit, valamint az életviszonyok, az egyes élethelyzetek, a kultúra egységét és sokféleségét.

A társadalom számára közvetített szellemi és erkölcsi értékek, az egyén egzisztenciateremtéséhez és annak fenntartásához szükséges, a hétköznapi életben eligazítást adó ismeretek és minták nyújtása a közszolgálati médiaszolgáltatások alapvető feladata, amely nagyban elősegíti a nemzeti társadalom közös kultúrán, közös értékválasztáson, egymás kölcsönös tiszteletén alapuló működését, a közös érdekek felismerését, a társadalmat egybekapcsoló, integráció és működésben tartó erők kibontakozását.

A közszolgálati médiaszolgáltatások a fentiekben részletezett ismeretközlés és mintanyújtás révén, a társadalmi önismeret megteremtésével, valamint a társadalmi integráció elősegítésével fontos nevelő, egyén- és közösségalkító feladatot is ellátnak. A közszolgálati médiaszolgáltatók működésük során különös figyelmet fordítanak a magyar kultúra értékeinek bemutatására, valamint új értékek létrehozására, a magyar történelem megismertetésére, az értékes nemzeti hagyományok ápolására, valamint a nemzeti eszmére, a demokráciára és a szabadságra vonatkozó ismeretek közvetítésére.

Az ország lakosságát széles körben érintő társadalmi és gazdasági folyamatok bemutatása kapcsán a közszolgálati médiaszolgáltatások szintén nagy figyelmet fordítanak az Országgyűlés, a kormányzati és önkormányzati szervek, az egyházak, a pártok, az érdekképviselések, társadalmi szervezetek és állampolgári közösségek tevékenységének bemutatására, működésük nyilvánosság elé tárására.

Mindezen feladatok megvalósítása érdekében a közszolgálati médiaszolgáltatók független, hiteles, gyors, pontos és sokoldalú tájékoztatást nyújtanak a társadalom tagjait érdeklő, helyzetüket és mindennapi életüket befolyásoló eseményekről, tényekről, összefüggésekről és folyamatokról. Mindemellett a hallgatók és a nézők színvonalas szórakoztatásáról is gondoskodnak. A közszolgálati médiaszolgáltatások változatos programjaikkal, műsorszámakkal, a nézetek sokszínűségének bemutatásával, a többségi és kisebbségi álláspontok megjelenítésével kielégítik a hallgatók és a nézők széles körének, a társadalom valamennyi jelentős csoportjának az érdeklődését.

A fentiek alapján a közszolgálati médiaszolgáltatók műsorszámokban az alábbi követelmények biztosítása révén gondoskodnak a törvényben foglalt célok eléréséről:

- értékelvűség,
- minőség,

- széles körű tájékoztatás,
- sokszínűség,
- hitelesség.

B) A pártoktól, politikai szervezetektől való függetlenség alapvető elvei

A közszolgálati médiaszolgáltatók által szolgáltatott műsorszámokban a pártok, politikai mozgalmak, társadalmi szervezetek, illetve képviselőik szerepeltetése, álláspontjaik kiegyensúlyozott ismertetése az állampolgárok sokoldalú tájékoztatása érdekében kötelező. Ennek megfelelően a közszolgálati médiaszolgáltatások törekszenek arra, hogy az eltérő álláspontokat úgy jelenítsék meg, hogy a hallgatónak és a nézőknek lehetőségük legyen a különböző vélemények összehasonlítására. A pártoknak, kormányzati vagy önkormányzati szervezeteknek, politikai és ideológiai mozgalmaknak, civil szerveződéseknek és a gazdasági élet szereplőinek nem lehet befolyásuk a közszolgálati médiaszolgáltatások műsorpolitikájára, műsorstruktúrájára, továbbá arra sem, hogy mikor, milyen sorrendben, milyen rendszerességgel, formában, arányban jelennek meg az egyes közszolgálati médiaszolgáltatások műsorszámaiban. Az állampolgárok tájékozódási szabadsághoz fűződő joga megköveteli, hogy a pártok, a szervezetek és a gazdasági élet képviselői, valamint más közszereplők és véleményük azok közérdekű jellegére tekintettel, megfelelő súllyal szerepeljenek az egyes műsorszámokban.

A közszolgálati médiaszolgáltatók az európai parlamenti választások, az országgyűlési képviselői választások, valamint az önkormányzati választások, illetve a népszavazások előkészítése és lebonyolítása során közszolgálati tájékoztató munkájukban a vonatkozó, hatályos törvényeknek megfelelően járnak el. Ennek keretében politikai hirdetések, pártok vagy politikai szervezetek rendezvényeire szóló felhívásokat csupán az országgyűlési képviselői és helyi önkormányzati választások, illetve az elrendelt népszavazás hivatalos kampányidőszakában tesznek közzé, a versengő pártoknak, nézeteknek, személyeknek esélyegyenlőséget biztosítanak.

A közszolgálati médiaszolgáltatásokban megjelenő politikus és közéleti szereplő szerepeltetését minden esetben a műsorszám témája indokolja, e szereplők megszólaltatásakor a közszolgálati médiaszolgáltató közli az illető állami, kormányzati, önkormányzati, pártbéli tisztségét. Ez az információnyújtás tájékoztató jellegű lehet, nem fejezhet ki előítéletet, nem tartalmazhat sem negatív, sem pozitív véleményt vagy minősítést.

C) A hírek, időszerű politikai műsorok sokoldalúságának, tárgyilagosságának és kiegyensúlyozottságának, a vitatott kérdések ismertetésének, a vélemények, nézetek sokféleségének bemutatására vonatkozó elvek

A közszolgálati médiaszolgáltató mind a Magyarország határain kívül, mind az azokon belül élőket hitelesen, sokoldalúan, tárgyilagosan, időszerűen és rendszeresen tájékoztatja a hazai és külföldi, közérdeklődésre számot tartó politikai, közéleti, társadalmi, gazdasági, tudományos, vallási, kulturális és sporthírekről, illetve -eseményekről. A közszolgálati médiaszolgáltatás törvényi céljainak megfelelően a műsorszámok a nézetek tárgyyszerű és sokoldalú bemutatásával segítik a hallgatók és a nézők véleményalkotását.

Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy megismerhesse a társadalmi, gazdasági, politikai, kulturális helyzetét jelentős mértékben befolyásoló történéseket, tényeket, és tájékoztatást kapjon az őt egyénileg vagy csoportosan, közvetlenül vagy közvetve érintő lényeges eseményekről. Ezen alapelv megjelenése többek között a közszolgálati médiaszolgáltatás gazdag témakinálatán, a nézetek sokszínűségének bemutatásán keresztül valósulhat meg.

A közszolgálati médiaszolgáltatás törvényben rögzített céljainak elérése érdekében a közszolgálati médiaszolgáltatók feladataik ellátása során arra törekszenek, hogy az időszerű politikai eseményekhez kapcsolódó műsorok során a pártok eltérő álláspontjai a nézők vagy a hallgatók számára megismerhetőek legyenek, és a műsorszámok kiegyensúlyozottan, a közérdeklőség követelményének megfelelően tükrözzék az eltérő álláspontokat. A közszolgálati médiaszolgáltatók a műsorszámokba – különös tekintettel a hír- és tájékoztató műsorszámokra – kerülő tények és vélemények kiválasztása során a nézők és a hallgatók önállóan formált saját véleményének kialakításához szükséges minden lényeges tényt és meghatározó véleményt figyelembe vesznek, és törekszenek az összefüggések feltárására.

Az állampolgárok széles körét érintő, különösen vitatott kérdésekben a közszolgálati médiaszolgáltatás kiemelt feladata a vélemények sokféleségét bemutatni. Az alkotmányos vélemény- és sajtószabadság keretein belül bárki szabadon kifejezheti a vitatott kérdéssel kapcsolatos véleményét, hangot adhat politikai meggyőződésének. A közszolgálati médiaszolgáltatók munkájuk során ügyelnek arra, hogy – a műfajtól függően – az adott kérdésben valamennyi releváns véleményt, eltérő nézetet ugyanabban a műsorszámban vagy műsorszámok sorozatában mutassanak be.

Amennyiben valamely álláspont meghívott képviselője nem kíván szerepelni, az nem lehet akadálya a műsorszám közzétételének, ebben az esetben viszont a vitában jelen nem lévők álláspontját – amennyiben az ismert – a közszolgálati médiaszolgáltatók hitelesen ismertetik, továbbá a távolmaradás pontos indokát – esetlegesen az indok ismeretének hiányát – közlik a nézőkkel és a hallgatókkal. Ha bármilyen más okból nem kerülhet sor valamely releváns vélemény bemutatására, annak megismerésére a közszolgálati médiaszolgáltatók elfogadható időn belül lehetőséget teremtenek. Egy párt vagy politikai csoport által visszautasított meghívás nem indokolhatja egy másik párt vagy politikai szervezet megfosztását a műsorszámban való közreműködés lehetőségétől. Mindezek mellett ugyanakkor a közszolgálati médiaszolgáltatók e lehetőség biztosításakor figyelembe veszik, hogy ez mások jó hírnevét vagy becsületét ne sértse.

D) Az anyanyelvi kultúra ápolásának szempontjai

A közszolgálati médiaszolgáltatók

- tudatában vannak annak, hogy a társadalom széles körét érintő szolgáltatásuk során meghatározó hatást gyakorolnak a hazai sajtó és média nyelvezetére, így a köznyelv alakulására, ennél fogva kiemelten fontos feladatuk a magyar nyelv ápolása,
- az anyanyelvi kultúra ápolása és terjesztése, a nyelvi hagyományok feltárása, megőrzése és megismertetése, nyelvhasználati és nyelvtani kérdések megvitatása, megvilágítása érdekében rendszeresen sugároznak nyelv-művelő műsorszámokat,
- munkatársai műsorszámokban és híradásaikban töreksenek a magyar nyelv helyes használatára, igyekeznek kerülni az anyanyelvet rontó és szegényítő kifejezéseket, az indokolatlan rövidítéseket,
- törekednek az idegen kifejezések használatának lehetőségek szerinti elkerülésére, azok helyett a köznyelvben megjelenő magyar megfelelőik használatára. Ezért nemcsak a hibák, a magyartalan kifejezések és mondatstruktúrák elkerülésére töreksenek, hanem arra is, hogy választékosan, a magyar nyelv gazdagságát kihasználva, megfelelő hangsúlyozással és hanglejtéssel készüljenek a műsorszámok,
- műsorvezetői – mivel az anyanyelvi kultúra ápolásának leghatásosabb módja a személyes példamutatás – folyamatos nyelvi képzésen vesznek részt. A műsorvezetőként való szereplés előfeltétele az illetékes tanácsadó testületek által kiadott érvényes engedély (képernyőengedély, mikrofonengedély), és az anyanyelvi kultúra ápolásának érdekében kiemelt figyelmet fordítanak a hazai, valamint a határon túli magyar alkotók műveinek, magyar irodalmi alkotások bemutatására. A nyelvhasználat sokoldalúságának biztosítása kiterjed a magyarság történelmileg és területileg eltérően fejlődött nyelvhasználati szokásainak tiszteletére, megismertetésére, és ezzel együtt a nyelvi egység ápolására,
- műsorszámokban értékékként jelenítik meg a különböző magyar nyelvjárásokat, illetve tájnyelveket, használatukat nem korlátozzák. Önmagában ilyen nyelvjárási, tájnyelvi sajátosságok miatt a képernyős vagy műsorvezető munkatársai, illetve más szereplők nem szenvedhetnek hátrányt.

E) A magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrája, élete bemutatásának elvei

A közszolgálati médiaszolgáltatók fontos feladatuknak tekintik a Magyarországon élő nemzeti és etnikai kisebbségek életének, kultúrájának bemutatását. A magyarországi kisebbségek államalkotó tényezők, ezért megjelenésük biztosítása kifejezetten szükséges a közszolgálati médiaszolgáltatás során. Ennek megfelelően a közszolgálati médiaszolgáltatók műsorpolitikájában kiemelt szerepet kapnak az e társadalmi csoportokat érintő műsorszámok is. A kisebbségek azonosságtudatának, közösségi életük erősítésének érdekében a közszolgálati médiaszolgáltatók külön műsoridőt biztosítanak a róluk szóló műsorszámoknak.

Valamennyi, Magyarország által elismert nemzeti és etnikai kisebbség jogosult kultúrájának és anyanyelvének ápolására, az anyanyelven való rendszeres tájékoztatásra a közszolgálati médiaszolgáltatásban közzétett önálló műsorszámok útján. E feladatot a közszolgálati médiaszolgáltató országos, illetve – a nemzeti vagy etnikai kisebbség

földrajzi elhelyezkedésének figyelembevételével – körzeti és helyi médiaszolgáltatásban, a nemzeti vagy etnikai kisebbség igényeinek megfelelő műsorszámokkal, audiovizuális médiaszolgáltatásban, szükség szerint feliratozással vagy többnyelvű közzététellel teljesíti.

A nemzeti és etnikai kisebbségek országos önkormányzatai – ennek hiányában országos szervezetei – a közszolgálati médiaszolgáltatónál rendelkezésükre álló műsoridő felhasználásának elveit az Mttv. alapján önállóan határozzák meg. Ezen elveket – melyek nem érinthetik a műsorszám tartalmát és a műsorszerkesztést – a közszolgálati médiaszolgáltató köteles figyelembe venni.

A közszolgálati médiaszolgáltatók

- rendszeresen foglalkoznak a Magyarországon élő nemzeti és etnikai kisebbségeket érintő kérdésekkel, életük bemutatásával. A kisebbségek kulturális értékeinek megőrzésében és közreadásában a közszolgálati médiaszolgáltatók nagy hangsúlyt fektetnek a kisebbségek és anyaországaik hagyományainak, kulturális és természeti értékeinek, valamint művészetének bemutatására. A nemzeti és etnikai kisebbségeknek szóló műsorok, műsorszámok lehetőség szerint a kisebbségek anyanyelvén készülnek, ezzel is biztosítva számukra a gyökereikhez való kapcsolódás lehetőségét,
- amennyiben a műsorszámok a nemzeti vagy etnikai kisebbségek anyanyelvén készülnek, nagy figyelmet fordítanak az anyanyelv ápolására, nyelvük tisztaságának megőrzésére, a beszélt és az irodalmi nyelv eltéréseire,
- töreksenek arra, hogy műsorvezetők között kisebbségekhez tartozó személyek is legyenek. A nemzeti és etnikai kisebbségeknek szóló műsorokban műsorvezetőként elsősorban az adott kisebbséghez tartozó személyek szerepeljenek,
- figyelembe veszik a kisebbségi csoportok érzékenységét, a kisebbségek hátrányos megkülönböztetését minden esetben elkerülik,
- műsorszámaikban a mások iránti türelmet és a kölcsönös megértést hangsúlyozzák,
- a kifejezetten a nemzeti és etnikai kisebbségekről, illetve nekik szóló műsorszámokon kívüli más műsorszámokban fokozottan ügyelnek arra, hogy az e kisebbségekhez való tartozást csak indokolt esetben jelezzék vagy emeljék ki, elkerülvén a hátrányos megkülönböztetés lehetőségét.

F) A kulturális, tudományos, világnézeti és vallási sokszínűség bemutatásának elvei

A közszolgálati médiaszolgáltatók műsorpolitikájának kialakítása során lényeges szempont az egyetemes és nemzeti kulturális örökséget feldolgozó műsorszámok készítése, amelyekben biztosítják – különösen – a magyar nemzeti kultúra, a népi és nemzeti szokások és hagyományok, a magyar kulturális örökség ideológiai és világnézeti elfogultságoktól mentes, sokoldalú és értékőrzést célzó bemutatását. A közszolgálati médiaszolgáltatók törekednek Európa és a világ kulturális sokszínűségének bemutatására is. A közszolgálati médiaszolgáltatók közszolgálati feladatuk teljesítése keretében ilyen formában töreksenek hozzájárulni a társadalom műveltségének, tudásának gyarapításához, az oktatás és a közművelődés eredményességéhez. A műsorfolyam sokszínűsége nem valósulhat meg akkor, ha e feladatokat népszerűtlen, keveseket megszólítani képes műsorszámok útján végzik.

A közszolgálati médiaszolgáltatók valamennyi hallgatói és nézői réteg igényeinek kielégítésére törekszenek, ennek érdekében mind a hazai, mind a nemzetközi kortárs és klasszikus művészeti alkotások bemutatásának széles kínálatát nyújtják.

A közszolgálati médiaszolgáltatók a tudományos eredmények bemutatása során különös figyelmet fordítanak azon eredményekre, amelyekkel a magyar tudomány és a magyar kutatók hozzájárultak, illetve hozzájárulhatnak Európa, valamint a világ kultúrájához és fejlődéséhez. A tudományos műsorok során kiemelt jelentőséget kap a bemutatott területnek az adott tudományág szakmai szabályai szerint meghatározott tisztességes megközelítése, ennek érdekében a közszolgálati médiaszolgáltatók kerülnek a szenzációhajhászást, és törekszenek egy-egy tudományos tematikájú műsorszámokon belül az adott témát érintő eltérő tudományos álláspontok, vélemények, tapasztalatok megjelenítésére.

A műsorkészítők az eltérő tudományos vélemények, új felfedezések megismertetésénél a közérthetőségre törekednek. Ennek megfelelően ismertetik, hogy egy-egy felfedezés, találmány a tudomány állásának megfelelően mikor és milyen hatással lehet a nézők vagy hallgatók életére, illetve milyen módon válhat számukra közvetlenül hasznossá vagy használhatóvá.

A közszolgálati médiaszolgáltatók bemutatják a Magyarországon bejegyzett történelmi vagy más okból jelentős egyházak, vallásfelekezetek, vallási közösségek hitéleti tevékenységét, műsorszámaikban biztosítják, hogy híveik megfelelő és társadalmi reprezentációjukhoz képest arányos tájékoztatói lehetőséghez jussanak. A különböző önálló vallási/felekezeti műsorszámok arányainak meghatározásánál a közszolgálati médiaszolgáltatók figyelemmel vannak a hívők lélekszámára, földrajzi elhelyezkedésükre, nyelvi igényeikre és az érintett egyház, vallási közösség belső hitéleti szabályaira.

Törekedni kell a vallási kérdések autentikus megjelenítésére olyan formában, hogy az a társadalom életének szerves részeként jelenjen meg. Meg kell kísérelni a nemzeti és etnikai kisebbségek, a vallási, valamint egyéb közösségek párbeszédének elősegítését. Fontos a történelmi egyházak és más vallási csoportok bemutatása az együttélés, elfogadás és az értékközvetítés jegyében.

A közszolgálati médiaszolgáltatók műsorszámait a világnézeti és a vallási meggyőződés iránti tiszteletnek és türelemnek kell jellemeznie. A vallási jelképek és értékek felhasználása, idézése a műsorszámokban nem történhet sértő módon. A vallási, hitéleti műsorok – ideértve a szertartások közvetítését is – nem irányulhatnak közvetlenül más egyház, továbbá más vallási vagy világnézeti meggyőződés ellen. Törekedni kell arra, hogy a vallási és hitéleti műsorszámok készítése és műsorszerkezetben való elhelyezése összhangban álljon a vallási közösségek sajátos szempontjaival, hagyományaival. A vallási műsorszámok sem szolgálhatnak pártpolitikai propagandát.

G) A gyermekkorúak védelmével és támogatásával kapcsolatos feladatok ellátásának elvei

A

közszolgálati médiaszolgáltatók célja, hogy a gyermekek jogairól szóló 1989-es ENSZ-egyezmény szellemében szolgáltatásuk során hozzájáruljanak a gyermekek és fiatalok testi, szellemi, lelki fejlődéséhez, szociális, kultu-

rális és erkölcsi jólétének előmozdításához. Ennek érdekében a közszolgálati médiaszolgáltatók műsorpolitikájának szerves részét képezik az e korosztálynak szóló, rendszeresen és a számukra megfelelő időpontban sugárzott műsor-számok, amelyekén keresztül elő lehet segíteni e korosztályok szocializációját, erkölcsi, szellemi és lelki fejlődését.

A közszolgálati médiaszolgáltatók gyermek- és ifjúsági műsorszámok körében elsősorban olyan, az érintett korosz-tályoknak szóló műsorszámok bemutatására törekednek, amelyek a különböző kultúrákat is közvetítik, bemutatják a problémák megoldásának különböző mintáit, erősítik az ember természetes környezetéhez fűződő kapcsolatát, kü-lönös figyelmet fordítanak az anyanyelv ápolására, tehát összetett módon szolgálják egy gyermek egészséges fejlő-dését.

A gyermekek megfelelő fejlődését ugyanakkor nehezen lehet elősegíteni az őket nevelő felnőttek megfelelő hozzá-állása nélkül, ennek érdekében a közszolgálati médiaszolgáltatók tudományos, ismeretterjesztő és más műsorszá-maikkal segítik a szülők, pedagógusok, illetve a gyermekek nevelésével foglalkozó más szakemberek munkáját.

A gyermekek védelmének érdekében a közszolgálati médiaszolgáltatók tartózkodnak a gyermekek és fiatalok szemé-lyiségfejlődését hátrányosan befolyásoló, személyiségüket károsító műsorszámok vagy információk közzétételétől. Ennek érdekében a közszolgálati médiaszolgáltatók minden olyan műsorszám előtt felhívják a figyelmet arra, ha a műsorszám veszélyeztetheti a gyermekek egészséges fejlődését, amelyben az erőszak, szexualitás vagy a közérkö-löst sértő magatartás bemutatása rájuk nézve károsító hatással lehet.

A gyermekek médiabeli szerepeltetések a közszolgálati médiaszolgáltatók különös gondossággal járnak el. Szere-peltetésük előtt a közszolgálati médiaszolgáltatók kikérlik a gyermek, a szülők, a gondviselő vagy törvényes képviselő, illetve tanítási időszakban – indokolt esetben – az iskolai osztályfőnök hozzájárulását is. A kiskorúak szereplésénél figyelembe veendő legfontosabb elv, hogy nem kerülhetnek túlzottan vagy indokolatlanul a nyilvánosság középpont-jába, nem lehet őket kitenni megaláztatásnak, nem válhatnak nevetségessé, nem szabad őket megteveszteni, ki-használni.

H) Feladatok az oktatás területén

A közszolgálati médiaszolgáltatás egyik fontos szerepe a különféle társadalmi csoportok számára – közvetle-nül és közvetve – nyújtott oktatás. Az idegen nyelvek ismeretét például jelentősen lehet növelni eredeti nyelven, ma-gyar felirattal közvetített műsorszámok közzétételével. Fontos továbbá a kutatás és a tudomány múltbeli és jelenkori eredményeinek bemutatása is.

A közszolgálati média alkalmas lehet az általános és középiskolai tananyag kiegészítésére, színesítésére, népszerű-sítésére és az oktatásban már részt nem vevők ismereteinek növelésére is. E tevékenységben a közmédia támasz-kodhat a magyar tudomány képviselőinek segítségére, részvételére. Az oktatás előtt állók vagy abban részt vevők a közmédia útján információkhoz juthatnak a különféle oktatási, képzési lehetőségekről, amelyek közül választhatnak.

A nemzeti összetartozást is elősegíti, ha a közszolgálati média rendszeresen bemutatja a magyarországi és a határon túli magyar felsőoktatási intézményeket, munkájuk eredményeit közelebb hozza a diákokhoz és a szélesebb közön-séghez is.

I) Feladatok a sport bemutatása területén

A közszolgálati médiaszolgáltatók feladata a magyar olimpiai mozgalom és eszme, valamint a sport mint életmód rendszeres népszerűsítése. E körbe tartozik a verseny-, a szabadidő-, a diáksport népszerűsítése, a rendezvények beharangozója és az ezekről készült tájékoztatás, esetleg hasonló rendezvények szervezése.

Kiemelt fontosságú a parasport és a fogyatékossgal élők sportja. Törekedni kell ezek, valamint az ifjúsági és utánpótlástornák bemutatására. Szintén törekedni kell a magyar sport tradícióinak felelevenítésére, a közszolgálati archívumban található, kiemelkedő sporteredményeinket megőrkítő műsorszámok ismételt bemutatására. Törekedni kell a testnevelés egészségre, jellemre, személyiségre gyakorolt pozitív hatásának bemutatására, a testkultúra fejlesztésére.

Fontos feladat, hogy a közszolgálati médiaszolgáltató igyekezzen bemutatni a kiemelten fontos, magyar vonatkozású nemzetközi sporteseményeket, sportmérkőzéseket, mint például az olimpiákat, világbajnokságokat, Európa-bajnokságokat és más magyar vonatkozású, jelentős nemzetközi sporteseményeket.

J) A személyiségi és emberi jogok tiszteletben tartása

A közszolgálati médiaszolgáltatók az Emberi Jogok Európai Egyezményében, Magyarország Alkotmányában, és más, a személyiségi és az emberi jogokat védő jogszabályokban foglaltaknak megfelelően tiszteletben tartják minden ember méltóságát és alapvető személyiségi jogait. Ennek megfelelően különösen óvják a jó hírnévhez való jogot, a képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalát, felhasználását érintő jogokat, a magán- és családi életre, lakás- és levéltitokra, adatvédelemre vonatkozó szabályokat, valamint tiszteletben tartja a gondolat-, lelkiismereti és vallásszabadságot, továbbá a véleménynyilvánítás szabadságát. A közszolgálati céljainak megvalósítása, a demokratikus tájékoztatás követelménye a személyiségi és emberi jogok megsértése árán nem teljesíthető (ide nem értve a médiaszabályozás által védett, a közérdeket szolgáló oknyomozó újságírás gyakorlatát).

A közszolgálati médiaszolgáltatók nem tesznek közzé olyan hírt, tájékoztatót, kommentárt, hírmagyarázatot vagy jegyzetet, amely a nemzeti, nemzetiségi, etnikai, vallási és más társadalmi csoportokhoz tartozó személyek, illetve intézményeik jogait, méltóságát vagy önazonosságát sértik, amelyek bármely kisebbség vagy a többség elleni gyűlöletkeltésre, azok kirekesztésére alkalmasak.

Amennyiben a közszolgálati médiaszolgáltatók valamely műsorszámukban valótlan tényt közölnek, híresztelnek vagy valós tényt hamis színben tüntetnek fel – amennyiben az érintett külön kéri, és a kifogást vagy panaszt a közszolgálati médiaszolgáltató elfogadja vagy elismeri, illetve arra a közszolgálati médiaszolgáltatót jogerős bírósági ítélet kötelezi –, sajtó-helyreigazítást tesznek közzé.

K) Fogyatékossgal élő személyekkel kapcsolatos mősorkészítési elvek

A közszolgálati médiaszolgáltató mősorszámainak készítése során figyelembe veszi, hogy a fogyatékossgal élőök bizonyos esetekben a mindenkit megillető jogokkal – így az információhoz és a tájékoztatáshoz való joggal is – csak korlátozottan tudnak élni, ezért mősorszámai útján élő kell segítenie a fogyatékossgal élő személyek társadalmi integrációját.

A közszolgálati médiának kiemelkedő felelőssége van a hátrányos helyzetű csoportokkal szemben fennálló előítéletek lebontásában. A fogyatékossgal élő személyek reprezentációjának növelése a tájékoztató és a fikciós tartalmakban egyaránt szükséges.

A közszolgálati médiaszolgáltató törekszik arra, hogy mősorszámai minél nagyobb arányban hozzáférhetővé váljanak a fogyatékossgal élő személyek számára is. Törekszik arra is, hogy fogyatékossgal élő személyek részére, illetve bevonásukkal készített mősorszámokat minél nagyobb arányban közzétegyen.

A közszolgálati médiaszolgáltatás a társadalmi integráció, az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség érdekében biztosítja, hogy valós képet közvetítsen a fogyatékossgal élő személyekről. Az érdekvédelmi szervezetek szakértelme és tapasztalata hozzásegítheti a médiaszakembereket ahhoz, hogy megismerjék a fogyatékossgal élő, illetve hátrányos helyzetű emberek problémáit, mindennapjait, ezáltal hiteles és valós képet tudnak közvetíteni róluk.

E célok érdekében a közszolgálati médiaszolgáltatók

- mősorszámok készítése során szem előtt tartják a fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlőségének kérdését,
- rendszeresen foglalkoznak a fogyatékossgal élő személyeket érintő kérdésekkel, életük bemutatásával. Erre a cél érdekében lehetőség szerint önálló mősorszám biztosítására törekcsenek,
- különös figyelmet fordítanak arra, hogy az aktuális, hír-, tájékoztató, szórakoztató és szolgáltató mősorszámok, valamint a kulturális értékek megőrzését és közreadását célzó filmek a fogyatékossgal élőök számára a lehető legnagyobb arányban hozzáférhetőek legyenek; ez kiemelten vonatkozik a siket személyeknek biztosított feliratozásra és/vagy jelnyelvi tolmácsolásra,
- a fogyatékossgal élő személyek és más, valamely okból hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportok (például kiskorúak, idősek, alacsony iskolázottságúak) érdekében törekcsenek a közhasznú információk közérthetőségének megteremtésére,
- kiemelten támogatják a fogyatékos vagy hátrányos helyzetű személyek, csoportok társadalmi beilleszkedését bemutató és támogató mősorszámok létrejöttét.

L) A környezet- és egészségtudatosság elősegítése

A közszolgálati médiaszolgáltatás alapvető szerepet vállal az átfogó értelemben vett környezet- és egészségtudatosság kialakításában, illetve korunk kihívásainak megfelelő erősítésében, a lehető legtágabb értelemben vett környezeti, társadalmi és gazdasági fenntarthatóság lényegének, elveinek érvényesítésében, népszerűsítésében, közvetítésében.

A közszolgálati médiaszolgáltatás rendszeresen és rendszerezetten közvetít globális, európai és nemzeti jelentőségű, a környezeti, társadalmi, és gazdasági kihívásokról, krízishelyzetekről szóló hiteles információkat, a közösség számára láthatóvá teszi a problémák okait, összefüggéseit. Feladata, hogy a társadalom egésze, illetve az egyén szintjén megoldási javaslatokkal, mintákkal, gyakorlati példákkal, cselekvési lehetőségekkel szolgáljon.

A közszolgálati médiaszolgáltatás rendszeresen tájékoztat az egészséges életmód folytatásához szükséges követelményekről, az ahhoz kapcsolódó új tudományos eredményekről. Foglalkozik az elterjedtségük miatt már társadalmi problémaként megjelenő betegségekkel, azok elkerülésének, kezelésük, gyógyításuk lehetőségeivel.

A közszolgálati médiaszolgáltatás feladata a települési, szakmai, honismereti, hagyományőrző, természetjáró, környezetvédő közösségek életének, törekvéseinek bemutatása, a helyi döntéshozatalban való társadalmi részvétel elősegítése, a fenntarthatóság, vagyis a helyi, hazai természeti és humán erőforrásokra építő, azokat kímélő, a felesleges hulladékképződést megelőző, energiatakarékos, a megújuló energia- és nyersanyagforrások ésszerű alkalmazásán alapuló gazdaság és fogyasztás népszerűsítése, a jelen és a jövő nemzedékek életlehetőségeit fenyegető kockázatok (klímaváltozás, energiakrízis, levegő- és vízszennyezés, az élőlények, élőhelyek, a termőtalaj pusztulása stb.) tárgy-szerű bemutatása, a szükséges megelőzési és alkalmazkodási feladatok, valamint stratégiák megismertetése.

M) Körzeti és helyi tartalmak szolgáltatása

A helyi társadalmak önazonosságának erősítése, továbbá közszolgálati médiaszolgáltatás céljainak a lokális nézői, hallgatói igényekhez jobban igazodó, takarékosabb megvalósítása érdekében a közszolgálati médiaszolgáltatók körzeti és helyi médiatartalmakat is közlétesznek.

A körzeti és helyi közszolgálati médiaszolgáltatás:

- bemutatja a helyi közösségek politikai, gazdasági, kulturális és sporttevékenységét,
- bemutatja az adott régió természeti és kulturális adottságait és értékeit, utal a régió szempontjából fontos történelmi összefüggésekre, ismerteti a mindennapi élettel összefüggő azon tényeket és eseményeket, amelyek közérdeklődésre tarthatnak számat,
- megjeleníti a helyi közügyekben kialakuló nézetek, vélemények sokféleségét, különös tekintettel az önkormányzatok, a politikai pártok, a civil szervezetek és a lakossági csoportok véleményére,
- rendszeresen bemutatja az adott régiót az országos műsorszámokban, fokozottan elősegíti az adott régióval kapcsolatos országos jelentőségű aktuális hírek, információk központi megjelenítését,

- bemutatja a régió területén élő nemzeti és etnikai kisebbségi csoportok életét, számukra fórumot biztosít,
- bekapcsolódik az országos és európai regionális televíziós és rádiós együttműködési rendszerekbe.

A körzeti médiatartalmak előállításakor a közszolgálati médiaszolgáltatók igyekeznek együttműködni a helyi és körzeti médiaszolgáltatókkal.

N) A magyar nemzet határon túl élő tagjai megfelelő tájékoztatásának, illetve a róluk való megfelelő tájékoztatás elvei

A közszolgálati médiaszolgáltatók elősegítik, hogy a nézők és a hallgatók – ezen belül legfőképp a hazai és határon túli magyarság – megismerkedjenek az életüket befolyásoló eseményekkel, folyamatokkal, az azokat alakító csoportok álláspontjával, annak érdekében, hogy megfelelően felkészítsék őket saját véleményük kialakítására, az autonóm állásfoglalásra, a közéleti vitában való részvételre.

A közszolgálati médiaszolgáltatók kapcsolatot teremtenek a határon túl élő magyarsággal, és azt folyamatosan fejlesztik, annak érdekében, hogy a kifejezetten nekik szóló műsorszámok megfelelő színvonalúak legyenek, és megfeleljenek az elvárásaiknak. Fontos, hogy a határon túl élő magyarsággal foglalkozó műsorszámok nem csupán „ne-kik”, de „róluk” is szóljanak. Valamennyi, a közszolgálati médiaszolgáltatásban közzétett műsorszám esetében igaz azonban, hogy a Kárpát-medencei magyarság, illetve a magyar nemzet egységéből célszerű kiindulni, és az egymást összekötő kulturális sajátosságok meglétének felismerése mellett érdemes az egyes földrajzi területekhez kötődő sajátosságokról szót ejteni, azokat az egyes műsorszámokban megjeleníteni. Azt, hogy magyarként valaki Magyarországon kívül él, nem valamiféle fogyatékosként kell érzékelni vagy bemutatni, illetve nem olyan körülményként, amely önmagában meggátolja a magyar nemzet kulturális egységének erősödését. A közszolgálati médiaszolgáltatók a műsorszámok elkészítése, illetve közzététele során figyelemmel vannak a határon túli magyar nézők és hallgatók érdekeire, szükségleteire, különös tekintettel a hírszolgáltatással kapcsolatos igényeikre. A közszolgálati médiaszolgáltatók a határon túli magyarság lélekszámára, az adott esemény hírértékére tekintettel arányosan szerepeltetik műsorszámaikban a különböző határon túli területeket. Kiemelt súllyal számolnak be a határon túli magyarság és az adott országban élő többségi nemzet közötti kulturális párbeszéd eredményeiről, illetve a politikai-közéleti eszmecseréről. A Magyarországon kívül élő magyarok környezetének sokszínűségéből és többnyelvűségéből fakadó előnyöket szintén be kell mutatni.

A közszolgálati médiaszolgáltatók a saját műsorszámaik határon túli magyarság részére való közzétételén kívül támogatják az ország határain kívül magyar nyelven vagy magyar nyelven is szolgáltató más televíziókat és rádiókat. A folyamatos fejlődés fenntartása és a határon túli magyarság megfelelő tájékoztatása miatt azokkal rendszeres kapcsolatot tartanak, tapasztalatok cseréjével közösen fejlesztik a határokon túlra sugárzott magyarországi műsorszámok, illetve a határon túli magyar nyelvű médiaszolgáltatás színvonalát.

O) A közmédiarendszerben alkalmazott műsorkészítők és műsormegrendelők önállóságának és felelősségének mértékére és biztosítékaira, a műsorkészítés, műsormegrendelés és a műsorszerkesztés elveinek meghatározásában való részvételük biztosítékaira vonatkozó elvek

A közszolgálati médiaszolgáltatók az általuk alkalmazott, illetve a velük dolgozó műsorkészítőknek és műsormegrendelőknek minden támogatást megadnak ahhoz, hogy az egyes műsorszámokat önállóan, kizárólag a közszolgálati szakmai követelményeinek megfelelően készíthessék el, illetve rendelhessék meg. A közszolgálati médiaszolgáltatók munkájában részt vevő műsorkészítők a Közszolgálati Kódexnek, a sajtószabadságról és a média-tartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvénynek (Smtv.), az Mttv.-nek, valamint szakmai tudásuknak és lelkiismeretüknek megfelelően, függetlenül végzik feladatukat.

A közszolgálati médiaszolgáltatás céljait szolgáló műsorkészítők önállóságuk megőrzése érdekében illetékes vezetőkön kívül nem kaphatnak és fogadhatnak el utasításokat, legfőképpen a közmédiarendszeren kívüli személyektől. Amennyiben a közmédiarendszerben dolgozó műsorkészítőt a műsorkészítés, műsormegrendelés, műsorszerkesztés folyamán munkahelyi vezetőinek utasításain kívül más személy kívánja befolyásolni, azonnal értesíti munkahelyi vezetőjét, aki az esetet haladéktalanul kivizsgálja.

A közszolgálati médiaszolgáltatók műsorkészítői és műsormegrendelői a tőlük ésszerűen elvárható körültekintéssel látják el munkájukat. A közszolgálati médiaszolgáltatók vezetőinek feladata annak biztosítása, hogy a pártatlanság, hitelesség, tárgyilagosság, időszerűség, pontosság, sokszínűség, sokoldalúság mind a műsorrendben, mind a műsor-folyamban egyaránt érvényesüljön. Ők felelősek azért is, hogy a műsorrend és a műsorfolyam egésze alkalmas legyen az állampolgárok megfelelő tájékoztatására, hogy számukra – a jogszabályok nyújtotta keretek között – is biztosítva legyen a véleményszabadság gyakorlásának lehetősége.

Az elkészített, szerkesztett műsorszám tartalmáért annak tartalmát meghatározó készítője is felelős. A műsorkészítő közvetlenül felelős azért, hogy az általa elkészített műsorszám tartalma ne sértse a jogszabályok rendelkezéseit, az általánosan elfogadott etikai szabályokat és a közérkölcset.

P) A munkatársakra vonatkozó – a törvényen túli – alapvető összeférhetetlenségi szabályok kialakításának elvei, különös tekintettel a hír- és politikai tájékoztató műsorszámokban foglalkoztatottakra

A közszolgálati médiaszolgáltatók, illetve a közmédiarendszer munkatársaira vonatkozó etikai szabályok közül különösen fontosak az összeférhetetlenségre vonatkozó rendelkezések. A médiaszolgáltatók által alkalmazott munkatársak összeférhetetlenségének három típusa van: politikai, foglalkoztatottsági és gazdasági összeférhetetlenség.

Az összeférhetetlenség legfőbb eseteiről az Mttv. rendelkezik, de a közszolgálati médiaszolgáltatók – a munkajogi rendelkezésekkel összhangban – a törvényi rendelkezéseken túli egyéb összeférhetetlenségi szabályokat is megállapíthatnak.

A közszolgálati médiaszolgáltatók

- munkatársai politikai párt vagy szervezet nevében, politikai ügyekben közéleti szereplést nem vállalhatnak, a nyilvánosság előtt véleményt nem nyilvánítanak. A politikai tájékoztató és más tájékoztató műsorszámokban műsorvezetőként, hírolvasóként, tudósítóként rendszeresen közreműködő személyek a munkavégzésükre irányuló jogviszonyuktól függetlenül politikai hírhez véleményt, értékelő magyarázatot – kivéve a hírmagyarázatot – nem fűznek,
- belső vagy rendszeresen foglalkoztatott külső műsorkészítő vagy műsormegrendelő munkatársai, amennyiben országgyűlési képviselői, európai parlamenti képviselői, önkormányzati képviselői vagy polgármesteri jelöltséget vállalnak, a jelölési eljárás megkezdésétől a választási eredmény nyilvánosságra hozataláig a műsorkészítésben vagy – megrendelésben nem vesznek részt. A műsorkészítői és műsor-megrendelési tevékenységgel összeférhetetlen a politikai tisztség,
- székházában és telephelyein – az ilyen célú műsorszámok értelemszerű kivételével – semmiféle pártpolitikai tevékenység nem folytatható, pártpolitikai rendezvény, összejövetel nem tartható,
- politikai tájékoztató és hírszolgálató műsorszámokon kívüli műsorszámaikban bemutathatják készítőik álláspontját is, de nem kelthetnek olyan benyomást, hogy a készítő egyoldalúan, előítéllettel közelített a témához. Ahol a műsorvezető állást foglal vagy véleményt nyilvánít, ott a szokásosnál is szigorúbb követelmény ezt megelőzően a különböző álláspontok pártatlan bemutatása,
- műsorszámainak felkészültséget és gondosságot kell tükrözniük. A közszolgálati médiaszolgáltatók munkatársai munkájukat a jogszabályok keretei között, legjobb tudásuk és lelkiismeretük szerint kötelesek végezni. A műsorkészítők magas minőséget képviselő műszaki színvonalon kötelesek elkészíteni műsorszámaikat,
- hír- és tájékoztató műsorszámainak szerkesztői fokozott körültekintéssel járnak el az információk közzétételénél.

Q) A kereskedelmi közlemények közzétételére és a reklámtevékenységre vonatkozó etikai normák elvei

A közszolgálati médiaszolgáltatók által közzétett kereskedelmi közleményeknek a jogszabályi előírásoknak, a médiaetikai normáknak, valamint a közkerölcs általánosan elfogadott követelményeinek is meg kell felelniük. A kereskedelmi közlemény megfelelőségének vizsgálatkor azt teljes egészében figyelembe kell venni, beleértve a képi elemeket, a hanghatásokat és a mindezekhez tartozó nyilvánvaló asszociatív tartalmat.

A közszolgálati médiaszolgáltatók által közzétett kereskedelmi közlemények nem sérthetik az emberi méltóságot, nem támogathatják a nemet, faji vagy etnikai származáson, nemzetiségen, valláson vagy világnézeti meggyőződésen, fizikai vagy szellemi fogyatkozásokon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetést, továbbá nem fejezhetnek ki vallási, lelkiismereti, világnézeti meggyőződést, illetve nem sérthetik meg a vallási meggyőződést vagy a nemzeti jelkép méltóságát.

A gyermeknek szóló kereskedelmi közlemények közzétételénél a közszolgálati médiaszolgáltatóknak tekintettel kell lenniük a gyermekek speciális érzékenységre, valamint kerülni kell minden olyan tartalom közzétételét, amely a gyermekek érdekeit sérti.

A közszolgálati médiaszolgáltatók az alkoholtartalmú italokra vonatkozó kereskedelmi közlemények közzététele kapcsán különösen ügyelnek az Mttv. 24. § (2) bekezdésében meghatározottak betartására.

R) A közérdekű közlemények és a politikai reklámok közzétételének elvei

A közszolgálati médiaszolgáltatók az Mttv. szabályainak megfelelően közérdekű közleménynek tekintik az el-
lenszolgáltatás nélkül közzétételre kerülő, állami vagy önkormányzati feladatot ellátó szervezettől, illetve személytől
származó tájékoztatást, amely valamely konkrét közérdekű információt közvetít a nézők vagy a hallgatók figyelmé-
nek felkeltése céljából, és nem minősül politikai reklámnak. A közszolgálati médiaszolgáltatók különbséget tesznek a
társadalmi célok elérését segítő kommunikáció és a politikai hirdetés között. Előbbi vonatkozásában a közszolgálati
jellegből adódóan kiemelt jelentőséggel bírnak a kommunikáció azon formái, amelyek segítségnyújtásra, közérdekű
cél támogatására szólítanak fel, és a lakosság figyelmének felkeltését célozzák.

A közszolgálati médiaszolgáltatók ügyelnek arra, hogy a közérdekű közleményeket olyan formában továbbítsák, hogy
lényeges tartalmuk ne csorbuljon, lényege megmaradjon. A közszolgálati médiaszolgáltatók nem tesznek közzé olyan
közérdekű közleményt, amely valamely világnézetet, nemzeti vagy etnikai hovatartozást, az emberi méltóságot vagy
valamely más személyiséghez fűződő jogot sértő elemet tartalmaz.

Az Mttv. rendelkezéseinek értelmében a közszolgálati médiaszolgáltatók közzéteszik a hivatásos katasztrófavédelmi
szerv közérdekű közleményét, amennyiben az az emberi életet vagy vagyonbiztonságot veszélyeztető vagy károsító
események várható bekövetkezéséről, a már bekövetkezett ilyen események következményeinek enyhítéséről, elvég-
zendő feladatokról tájékoztat.

A politikai reklámok a kampányidőszakban azonos feltételekkel kerülnek közzétételre, azokhoz a közszolgálati mé-
diaszolgáltatók saját véleményét nem fűznek. A közszolgálati médiaszolgáltatók a politikai hirdetéseket e jellegük-
nek a közzétételt közvetlenül megelőző és azt követő megnevezésével, továbbá egyéb műsorszámoktól optikai vagy
akusztikus módon, jól felismerhetően elkülönítve teszik közzé.

A politikai reklám tartalmáért a közszolgálati médiaszolgáltatók nem felelnek, amennyiben a politikai reklám közzé-
tételére irányuló igény megfelel a választási eljárásról szóló törvényben foglaltaknak, úgy mérlegelés nélkül közze-
teszik azt.

5) Nézőkkel és hallgatókkal való kapcsolattartás

A közszolgálati médiaszolgáltatók különös figyelmet fordítanak a nézőkkel és a hallgatókkal való rendszeres kapcsolattartásra. A megismert nézői és hallgatói leveleket és telefonhívásokat a közszolgálati médiaszolgáltatók különös gonddal kezelik, lehetőség szerint megválaszolják azokat. A közszolgálati médiaszolgáltatók műsorszámokkal kapcsolatos panaszokat minden esetben megpróbálják olyan módon kezelni, hogy azok megnyugtató rendezést nyerjenek.

A közszolgálati médiaszolgáltatók a jelentős határon belüli és határon túli magyar társadalmi csoportokkal és civil szervezetekkel a közszolgálati érvényesülése érdekében sokoldalú kapcsolattartásra törekzenek. A nézők és a hallgatók teljes körű tájékoztatása érdekében a közszolgálati médiaszolgáltatók rendszeresen nyilvánosságra hozzák műsorszerkezetük változásait.

A KÖZZSZOLGÁLATI MÉDIÁVAGYON ÉS A KÖZZSZOLGÁLATI MÉDIASZOLGÁLTATÓK ARCHÍVUMA

Az Országgyűlés döntése értelmében 2011. január 1-jével a közszolgálati médiaszolgáltatók archívumai engedély- és térítésmentesen a magyar állam tulajdonába kerültek, és az így létrejött egységes Archívum vonatkozásában a tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét az MTVA gyakorolja. Az Archívum legfontosabb, kiemelkedő jelentőségű részleme a közszolgálati médiavagyon. Ide azok a művek, műsorok, mindezek hordozói, valamint az ezeken fennálló szerzői és szomszédos jogok tartoznak, amelyek az Mttv. hatálybalépésének időpontjában a közszolgálati médiaszolgáltatók javára még ténylegesen fennálltak, továbbá azok, amelyek az Mttv. hatálybalépését követően a közszolgálati médiaszolgáltatókat vagy az MTVA-t illetik meg.

Az MTVA Archívumának elsődleges feladata a közszolgálati médiavagyon körébe tartozó alkotások és dokumentumok gyűjtése, nyilvántartása, megőrzése, felújítása és hozzáférhetővé tételének biztosítása, valamint az Archíválási Szabályzatban rögzített egyéb feladatok ellátása. További kiemelt feladata a nemzeti kultúra részét képező értékek mentése, feltárása, digitalizálása és a közszolgálati feladatok ellátása.

Az Archívum – mint a nemzeti audiovizuális kulturális örökség letéteményese – különös figyelmet fordít a közszolgálati médiaszolgáltatás keretében keletkező audiovizuális, vizuális és szöveges anyagok megőrzésére, a kulturális értékek gyűjtésére és az oktatás, kutatás céljára való hozzáférhetővé tételére. Annak biztosítása érdekében, hogy a nemzeti szöveges, álló- és mozgóképörökség a jövő generációk részére fennmaradjon, szükség van annak módszeres gyűjtésére, katalogizálására, megőrzésére, védelmére és helyreállítására.

Az Archívum feladatait – gyűjtés, tárolás, őrzés, feldolgozás (dokumentálás), védelem, felújítás, restaurálás stb. – úgy látja el, hogy lehetőség szerint minél teljesebb mértékben megfeleljen a digitalizáció, illetve a létrejövendő információs társadalom és a digitális műsorkészítés kívánalmainak.

Mindenkinek joga van arra, hogy megismerhesse a kulturális örökség javait, oktatási, tudományos vagy kutatási célból térítés ellenében igénybe vegye az Archívum szöveg-, hang- és képanyagait a szerzői jogi szabályokkal összhangban.

Az Archívum működése, tevékenysége során a hatályos magyar jogszabályoknak megfelelően jár el, így tekintettel van a szerzői jogi törvény rendelkezéseire – különösen a hordozókon rögzített tartalmak felhasználása, illetve felhasználásának engedélyezése során. Az MTVA a szerzők és szomszédos jogi jogosultak jogainak védelmét is szem előtt tartva, a szerzői jogról szóló törvény keretei között törekszik az Archívumban tárolt alkotások – különösen a kulturális, tudományos, történeti értékkel bíró művek – minél szélesebb körű nyilvánosság számára való hozzáférhetővé tételére.

A KÓDEX ELFOGADÁSA ÉS MÓDOSÍTÁSA

A Kódex első – véglegesnek szánt, a közszolgálati médiaszolgáltatók vezérigazgatóinak véleményét figyelembe véve elkészített – tervezetét a Médiatanács megküldi a Közzolgálati Közalapítvány Kuratóriumának (a továbbiakban: Kuratórium), amely dönt annak elfogadásáról. A Kuratórium jelzi esetleges módosítási javaslatait a Médiatanácsnak, amely megtárgyalja a javaslatokat, és dönt róluk. Ezt követően a Médiatanács újból elküldi az általa elfogadott Kódexet a Kuratóriumnak.

A Közzolgálati Testület – az első elfogadást követő hat hónap elteltével, naptári évente legfeljebb egy alkalommal – a Kuratórium egyetértése mellett módosíthatja a Kódexet. A módosítást a Közzolgálati Testületen kívül a Kuratórium és a közszolgálati médiaszolgáltatók vezérigazgatói is kezdeményezhetik.

A Kódex módosításának kezdeményezésekor figyelembe kell venni a Közzolgálati Testülethez beérkező véleményeket, javaslatokat. Bárki tehet a Kódex módosítására irányuló írásbeli javaslatot, akit vagy amely szervezetet a közszolgálati médiaszolgáltatás érint. E javaslatokkal a Közzolgálati Testületnek érdemben foglalkoznia kell.

A Kódex megalkotásához a Médiatanács mellett működő Médiatudományi Intézet szakmai támogatást nyújtott. A Közzolgálati Testület – az alkotmányosság, a közszolgálati média szerkesztői szabadsága és függetlenségének megóvása érdekében, az Mttv. 95. § (4) bekezdése értelmében – igénybe veszi az intézet szakmai támogatását a módosítások előkészítésekor is.

A Kódex szabályainak érvényesülését az Mttv.-ben foglaltak alapján a Közzolgálati Testület felügyeli az ügyrendjében meghatározott módon.

A Kódex végrehajtását segítő MTVA, illetve a külső tanácsadó testületek feladatait az Mttv., illetve külön szabályzatok határozzák meg.

A KÖZSZOLGÁLATI TESTÜLET

A Közzszolgálati Testület tizennégy tagú, elnökét soraiból tagjai választják az erre irányuló, a tagok többségi szavazatával elfogadott szabályzat szerint. Döntéseit – ha az Mttv. másként nem rendelkezik – egyszerű többséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

A Közzszolgálati Testületbe az alábbi jelölőszervezetek delegálhatnak tagot:

- a) Magyar Tudományos Akadémia,
- b) Magyar Katolikus Egyház,
- c) Magyarországi Református Egyház,
- d) Magyarországi Evangélikus Egyház,
- e) Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége,
- f) Magyar Olimpiai Bizottság,
- g) Magyar Rektori Konferencia,
- h) Magyar Kereskedelmi és Iparkamara,
- i) Magyarország települési önkormányzatainak szövetségei, illetve szervezetei,
- j) a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek országos önkormányzatai,
- k) a Magyarországgal szomszédos államokban bejegyzett, száz főnél nagyobb taglétszámú magyar kulturális szervezetek,
- l) a családok érdekeit védő és képviselő, Magyarországon bejegyzett, az egyesülési törvény hatálya alá tartozó érdekvédelmi szervezetek, amelyek alapszabályából a működési kör országos jellege megállapítható,
- m) a fogyatékkal élő személyek Magyarországon bejegyzett, az egyesülési törvény hatálya alá tartozó érdekvédelmi szervezetei, amelyek alapszabályából a működési kör országos jellege megállapítható,
- n) az irodalom, a színház-, a film-, az előadó-, a zene-, a tánc-, a képző- és az iparművészet területén működő, Magyarországon bejegyzett, az egyesülési törvény hatálya alá tartozó szakmai szervezetek, amelyek alapszabályából a működési kör országos jellege megállapítható, és amelyek tagsága elsősorban a felsorolt területeken tevékenységet folytató személyekből vagy szervezetekből áll.

Az a)-h) pontban meghatározott szervezetek egy-egy főt delegálhatnak. Az i)-n) pontban meghatározott szervezetek abban az esetben vehetnek részt a delegálásban, ha a jelölés előtt legkésőbb harminc nappal nyilvántartásba vetették magukat a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatalánál. A Hivatal a nyilvántartásba vételről hatósági határozatban dönt, amely döntéssel szemben fellebbezésre nincsen mód, annak felülvizsgálatát bíróság előtt lehet kérni. Az i)-n) pontban meghatározott szervezetek egy-egy főt delegálhatnak oly módon, hogy az egyazon pont alatt megjelölt szervezetek összesen egy főt delegálhatnak. Az egyazon pont alatt megjelölt és regisztrált szervezetek egymással megállapodhatnak a delegált személyt illetően. Amennyiben ilyen megállapodás nem születik, a Hivatal sorsolással dönti el, hogy melyik szervezet jelöltje delegálható.

A Közzszolgálati Testület tagjait legalább harminc nappal a korábbi tagok mandátumának lejártát megelőzően delegálni kell. A tagok többször is delegálhatók. Nem akadály a Közzszolgálati Testület működésének, ha valamelyik szervezet nem él delegálási jogával.

A Közzszolgálati Testület titkársági feladatait a Közzszolgálati Közalapítvány irodája látja el, költségei – beleértve az elnök és a tagok tiszteletdíját – a közalapítványt terhelik.

A Közzszolgálati Testület elnökét az államtitkári illetmény negyven százalékának, tagját az államtitkári illetmény huzsonöt százalékának megfelelő mértékű tiszteletdíj illeti meg. Az elnök és a tagok ezen felül – a testülethez kötődő feladataik ellátásához szükséges – utazási költségeik megtérítésére tarthatnak igényt. Az elnökre és a tagokra az Mttv. 118. §-ában foglalt összeférhetetlenségi szabályok irányadók.

A Közzszolgálati Testület a társadalmi felügyeletet biztosítja a közzszolgálati médiaszolgáltatók felett.

A Közzszolgálati Testület a közzszolgálatiág érvényesülését a közzszolgálati médiaszolgáltatók tekintetében folyamatosan figyelemmel kíséri, és az alábbiak szerint ellenőrzést gyakorol a közzszolgálati médiaszolgáltatók felett az Mttv.-ben foglaltak végrehajtása vonatkozásában:

- A közzszolgálati médiaszolgáltatók vezérigazgatói évente egyszer, a mindenkori naptári évet követően, a következő év február 28-ig részletes írásbeli beszámolót készítenek arról, hogy – saját értékelésük szerint – az általuk vezetett médiaszolgáltató eleget tett-e az Mttv.-ben és a Közzszolgálati Kódexben megfogalmazott, a közzszolgálati médiaszolgáltatás céljaira és alapvető elveire vonatkozó elvárásoknak.
- A Közzszolgálati Testület a beérkezéstől számított harminc napon belül megvitatja a beszámolót, és annak elfogadásáról egyszerű többséggel dönt.
- Ha a Közzszolgálati Testület – a vezérigazgatónak a testület előtti személyes meghallgatása után – döntésével elutasítja a beszámoló elfogadását, akkor mérlegelheti a vezérigazgató munkaviszonyának megszüntetéséről szóló javaslat előterjesztését a Kuratóriumnak. E javaslat elfogadásához a Közzszolgálati Testület tagjainak kétharmados többsége szükséges.
- A Kuratórium köteles nyolc napon belül napirendjére tűzni és megvitatni a vezérigazgató munkaviszonyának megszüntetésére vonatkozó javaslatot. A Kuratórium ülésére meg kell hívni a vezérigazgatót és a Közzszolgálati Testület elnökét.
- A Kuratórium a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó javaslatról a jelen levő tagok egyszerű többségével határoz. A határozatot indokolni kell.
- Ha a javaslat ellenére a Kuratórium nem szünteti meg a vezérigazgató munkaviszonyát, akkor ezt követően a vezérigazgató újbóli meghallgatását a Közzszolgálati Testület – a Kuratórium határozatától számított – három hónap múlva köteles napirendjére tűzni.
- Ha a vezérigazgató munkaviszonya azért szűnt meg, mert a közzszolgálati célok és elvek érvényesülését az általa vezetett közzszolgálati médiaszolgáltató tekintetében nem biztosította, akkor tíz évig nem jelölhető újra közzszolgálati médiaszolgáltató vezérigazgatói megbízatására.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A

Kódexet első ízben – 2011. június 22. napján, 791/2011. számú határozatával – a Médiatanács fogadta el, a Kuratórium egyetértése mellett (91/2011. számú határozat) és a közszolgálati médiaszolgáltatók vezérigazgatóinak véleményét figyelembe véve.

A Közszolgálati Kódex a Médiatanács általi elfogadást követően, a Közszolgálati Közalapítvány Kuratóriumának az egyetértését kifejező határozata elfogadását követő napon lép hatályba.

Budapest, 2011. június 28.

Szalai Annamária

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa
elnök

Balogh László

Közszolgálati Közalapítvány
kuratóriumi elnök

